

22 JAN 2009

**Norsk barne- og ungdoms-
psykiatrisk forening**

DEN NORSKE LEGEFORENING

JUSTISDEPARTEMENTET	
23 JAN 2009	
SAK.NR.:	200502517
AVD/KONT/BEH:	KOA / DUS / ET
DOK.NR. 70	ARKIVKODE: 452

Kristiansand 19.01-09

Høringsuttalelse fra Norsk barne og ungdomspsykiatrisk forening(Nbupf)

HØRING – NOU 2008:15 Barn og straff – utviklingsstøtte og kontroll

Norsk barne- og ungdomspsykiatrisk forening har mottatt til høring utredningen Barn og straff – utviklingsstøtte og kontroll

Utvalget har levert en omfattende og grundig rapport og gir en oversiktlig fremstilling av samfunnsutviklingen i forhold til barn og straff de siste par hundre år som et bakteppe for sine tilråinger. Vi vil i all hovedsak slutte oss til utvalgets konklusjoner, men likevel knytte noen bemerkninger til utredningen.

Som det påpekes i utredningen er det svært mange barn over 12-13 som begår lovbrudd, de fleste bare noen få og de fleste forseelser mer enn forbrytelser. For disse er konfliktråd et tiltak som vil fungere etter hensikten – gi barnet en utviklingsstøtte og samtidig styrke den sosiale kontrollen. For noen vil likevel et slikt tiltak fungere dårlig, nettopp på grunn av deres skjevutvikling. Det koster dem lite å 'spille med', uten at blir berørt på en slik måte at de endrer atferd.

Utvalget har i sin fremstilling valgt å se bort fra begrepet alvorlig atferdsforstyrrelse for å fokusere tydeligere på det straffbare ved barns handlinger. Samtidig gis en fremstilling av barns normalutvikling som om den straffbare handlingen kommer kastet på et harmonisk barn som lyn fra klar himmel. Slik er det sjelden, noe utvalget også viser ved sitt utvalg av kasuistikker. Vår vurdering er at utvalget i for liten grad i sine tilråinger hensyntar den skjevutviklingen som nettopp rommes i begrepet alvorlig atferdsforstyrrelse. Vi finner forslaget om å innføre et ungdomsstormøte etter modell fra Nord-Irland interessant. Men det er i fremstillingen likevel litt vanskelig å få tak i hva dette innholdsmessig egentlig handler om og hvorledes det kan bidra til å rette opp barnets skjevutvikling. Utvalget mener at ungdomsstormøtet er en straffereaksjon som i særlig grad griper inn i den unges autonomi og derfor oppleves som en streng straff, men tiltakene som listes opp er i hovedsak aktiviteter som de fleste jevnaldrende deltar på på frivillig grunnlag og uten å ha gjort noe galt, som for eksempel opplæring.

Foreningens medlemmer arbeider med barn og unge under 18 år som har store psykiske vansker, herunder også de som av den grunn begår straffbare handlinger og/eller har en alvorlig empatisvikt. Vurdering av tilknytning og evne til moralsk vurdering er en del av den barne- og ungdomspsykiatriske utredningen.

Vi merker oss med forundring at psykisk helsevern for barn og unge og den kompetansen som ligger i dette fagfeltet ikke er nevnt med ett ord i utredningen, selv ikke der det er snakk om barn som begår de alvorligste handlinger som drap eller legemsbeskadigelse med døden til følge. I slike tilfeller vil det i regelen utferdiges erklæringer fra rettsoppnevnte sakkyndige. Slike erklæringer kvalitetssikres gjennom den rettsmedisinske kommisjon, noe som er et rettsikkerhetsgode for tiltalte. Vi støtter utvalgets påpekning av at det alltid må foreligge en omfattende kartlegging av siktede og hans eller hennes behov der det er snakk om så alvorlige forbrytelser at fengselsstraff er nødvendig og at ansvaret for den undersøkelsen bør ligge hos kriminalomsorgen. Men en slik kartlegging må være tverrfaglig/tverretattlig, og vi mener at det ville styrke barnets rettsvern dersom det i så alvorlige saker ble foretatt sakkyndige vurderinger av rettsoppnevnte psykologer eller psykiatere med kompetanse innen barne og ungdomspsykiatri i tillegg til den kartleggingen barnevern og kriminalomsorgen foretar.

Utvalget foreslår at det opprettes regionale fengselsplasser der en tilrettelegger soningen etter miljøterapeutiske prinsipper og tilpasset barnets utviklingsbehov. Dersom det opprettes slike enheter mener vi det bør knyttes psykolog eller psykiater fra psykisk helsevern for barn og unge til enheten på konsulentbasis.

Høringen er utarbeidet av overlege Jannike Snoek for Nbupf

Mvh

Kirsten Djupesland, leder Nbupf